

Mircea Radu Iacoban (II)

1973, 19 octombrie — *SIMBĂȚA LA VERITAS*

Teatrul Giulești, Regia Geta Vlad, Scenografia Sanda Mușatescu. Cu Vasile Ichim, Dorina Lazăr, Ion Vilcu, Irina Mazanitis, Paul Ioacim, Corneliu Dumitraș, Athena Demetriadi, Olga Bucătaru, Mihai Stan, Simion Negrilă.

Piesa s-a mai jucat la Teatrul de Nord din Satu Mare, la Teatrul Național din Iași, la Reșița, Brașov și Galați.

De asemenea, s-a jucat în 1976 la Teatrul Național din Weimar, în regia Sandei Manu și scenografia lui Bernhard Schwarz; s-a jucat și în U.R.S.S. și s-a difuzat la televiziunile din R.D.G. și U.R.S.S.

Textul piesei a fost tradus și tipărit în R.D.G. și în Cehoslovacia.

„Simbătă la Veritas e o meditație colectivă, mai abstractă, mai puțin dramatică și mai puțin bărbătească decât celelalte, mai gravă poate și mai elaborată, sigur mai complexă ca problematică și mai profundă. Căci studierea vieților paralele ale acestor oameni neilustri (...) dezvăluie că realizarea personală e mai ales o problemă individuală, în timp ce în ratarea unui ins sînt implicate și răspunderile altora.

...În piesa aceasta e ceva adînc și nedeslușit, un mister al existenței, de un farmec puțin întunecat, o nostalgie a autenticității, ea însăși mobil de dramă autentică. (...) Ca și la alți dramaturgi tineri, se observă o anevoință în construirea subiectului în toate articulațiile sugerate inițial și o eșuare din furtuna înfruntărilor în golul adramatic al relatărilor.” (Valentin Silvestru — „România literară”, 8 noiembrie 1973)

...o radiografie a unor destine, după zece ani de confruntare cu viața. (...) Confruntarea este bine construită, viața este autentică, dar povestea n-are anvergură, căci toate caracterele sînt exact ca în viață, dar incapabile de a se ridica la înălțimea unor personaje cu dramă. Mai exact spus piesa are morală, și din acest punct de ve-

dere este o certă reușită, dar n-are filosofie.” (Dinu Săraru — „Săptămîna culturală”, 2 noiembrie 1973)

„(Mircea Radu Iacoban — n.n.) e o personalitate vioaie, luminoasă, sănătoasă, care analizează inteligent, observă cu umor și portretează cu mină sigură o lume cu dimensiuni și profunzimi destul de reduse, fapt pe care nu-l pot ascunde nicile unde de lirism, amărăciune sau nostalgie că-rora le cad pradă, rînd pe rînd, toate personajele. Dar e un merit incontestabil al autorului că oamenii de la „Veritas” sînt, în dimensiunile lor, autentici, și că nu se reintîlnesc, după zece ani, pentru a se măguli reciproc, ci pentru a se privi drept în ochi.” (Radu Popescu — „Cronici dramatice”, Editura Eminescu, București, 1974, p. 217).

Alte opinii: Traian Șelmaru — „Informația Bucureștiului”, 24 octombrie 1973; Margareta Bărbuță — „Contemporanul”, 2 noiembrie 1973; Șt. Oprea — „Cronica”, 2 noiembrie 1973; V. Tănăsescu — „Scînteia tineretului”, 15 noiembrie 1973; O. Constantinescu — „Luceafărul”, 24 noiembrie 1973; Al. Popovici — „Teatrul”, 11/1973; George Timcu — „Steaua”, 23/1973; V. Savinescu — „Cronica”, 28 decembrie 1973; Dan Mutașcu — „Săptămîna culturală”, 4 ianuarie 1974; Natalia Stancu — „Scînteia”, 17 ianuarie 1974; Ion Parhon — „Munca”, 14 martie 1974; N. Barbu — „Cronica”, 29 martie 1974; Al. Popovici — „Teatrul”, 4/1974; Radu Șt. Mihail — „Cronica”, 7 iunie 1974; Ermil Rădulescu — „Cronica”, 22/1976, 28 mai; Florin Tornea — „Teatrul”, 5/1976; V. Răpeanu — „România liberă”, 25 decembrie 1976; Ion Cocora — „Tribuna”, 6 ianuarie 1977; Al. Călinescu — „Teatrul”, 1/1977; C. Tudora — „Tomis”, 3/1978.

În volum :

Virgil Brădățeanu — „Viziune și univers...”, vol. cit., p. 378; Ion Cocora — „Privitor ca la teatru”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, vol. II, 1977, p. 258; Romulus Diaconescu — „Dramaturgi români contemporani”, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1983, p. 203; Șt. Oprea — „Mar-tor al Thaliei”, Editura Junimea, Iași, 1979, p. 183.

1975, 25 mai, *NOAPTEA*, dramă în două părți și un epilog

Teatrul Național din Iași. Regia Sorana Coroamă. Cu: Petrică Ciubotaru, Constantin Popa, Valeriu Bobu, Rella Ghișescu, Adrian Tuca, Saul Taișler, Papil Panduru, Liana Mărgineanu, Violeta Popescu, Sergiu Tudose, Dionisie Vitcu, Ion Lazu, Virgil Raiciu, Silvia Popa, Virgiliu Costin, Teofil Vâlcu, Florin Mircea, George Macovei, Constanța Lerca.

„Scrisă într-o limbă bogată, mlădioasă, cu un fior de umor întretăiat de lirism (...) piesa evocă momentul de restrîns al ciumei din secolul al XVIII-lea pentru a aminti că, în cele mai grele vremuri, poporul român, prin cei mai umili reprezentanți ai săi, a stat neclintit, apărînd zestrea țării, împotrivîndu-se relelor.” (Margarita Bărbuță — „Scinteia”, nr. 1056/1975).

„Cîteva scene de gen, într-o suită mai mult sau mai puțin întîmplătoare, reconstituie un Iași mistuit de ciumă în miezul Evului fanariot, calicli înstăpînîndu-se peste oraș în acele cazuri cînd el rămîne practic fără stăpînire. Drojdia tirgului dobindește, la început în hidoasă joacă, apoi cu oarecare gravitate, conștiința unei răspunderi. Ideea lucrării, lucind, din cînd în cînd, în peisajul de «Curte a miracolelor» villonescă, e aceea a statorniciei...”

„Lucrarea dă la iveală un aspect nou al talentului scriitoricesc al lui Mircea Radu Iacoban, dar în ordine epică, nu dramatică.” (Valentin Silvestru — „România literară”, 3 iulie 1975).

„Este, fără îndoială, lucrarea cea mai matură a dramaturgului, rodul unei meditații pătrunzătoare asupra istoriei în relația ei indestructibilă cu prezentul și cu viitorul.” (Ștefan Oprea — „Cronica”, 13 iunie 1975).

Alte opinii: Sorana Coroamă — „Cronica”, 16 mai 1975; Cezar Ivănescu — „Luceafărul”, 28 iunie 1975; L. Zenn — „Ateneu”, 123/oct. 1975; V. Munteanu — „Teatrul”, 1/1976

În volum: Romulus Diaconescu, vol. cit., p. 205—206; Mircea Ghișulescu, vol. cit. p. 255

1975, aprilie *FOOTBAL!*, „foileton dramatic”

Teatrul Dramatic „Bacovia” din Bacău. Regia I. G. Russu. Scenografia Vasile Jurje. Cu: Stelian Preda, Romeo Mușteanu, Liviu Rus, Mihai Drăgoi, Constantin Coșa, Florin Gheuca, Const. Constantin, Sică Stănescu, Doru Atanasiu, Mircea Belu, M. Păunescu, Const. Manca, Gh. Serbina, Mircea Isăcescu ș.a.

Spectacolul s-a mai jucat la Teatrul Giulești, în 1976, în regia lui Dan Micu.

„Nu trebuie să fii intim cunoscător al vieții sportive ca să-ți dai seama că a vrut să tragă cîteva «goluri» în «poarta» unor năravuri specifice. (...) De la tematica sportivă, piesa ar fi putut ajunge la o incursiune tipologică mai generală, ceea ce i-ar fi conferit o semnificație mai profundă și alt carat artistic. Din păcate, nu trece dincolo de stadion.” (Traian Șelmaru, „Acte și antracte”, Editura „Eminescu”, 1978, p. 99—101).

„Autorul reușește să ne prezinte fotbalul ca o stare de a fi, de a se exprima a unor oameni și fotbalul ca stare de spirit. (...) Strict teatral privind lucrurile avem a face cu o stare dramatică tot așa de valabilă ca oricare altă, alta vreme cîl la mijloc sînt implicații morale, confruntări de caractere, situații tensionate etc. Tonalitatea comică în care e scrisă piesa e cea mai adecvată, tipurile alese conducînd firesc la o asemenea tonalitate. Ea este dublată de o discretă corosivitate, autorul fiind nu numai un pasionat admirator al sportului, ci și un acerb critic și judecător. (...)

Ceea ce am socotit slăbiciune, în piesa lui Iacoban, e întorsătura melodramatică din final; comedia corosivă e părăsită pentru a face loc unei povești care înmoale «ceara» sufletelor sensibile”. (Ștefan Oprea — „Cronica”, 2 mai 1975).

Alte opinii: George Genoiu — „Ateneu”, nr. 122, iunie 1975; Paul Tutungiu — „Teatrul”, 5/1975; Dinu Săraru — „Săptămîna culturală”, 6 februarie 1976; Virgil Munteanu — „Teatrul”, 3/1976; N. Barbu — „Cronica”, 6/1976.

1976, 4 decembrie — *REDUTA*

Teatrul Dramatic „Bacovia” din Bacău. Regia Gheorghe Jora. Scenografia Mihai Tofan. Cu: Gheorghe Serbina, Stelian Preda, Constantin Coșa, Anca Alecsandra, Liviu Manoliu, Doru Atanasiu, Liviu Rus, Mihai Drăgoi.

Piesa s-a mai jucat la Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași (regia Sanda Manu), la Pitești și la Teatrul de Comedie din București.

„...o dramă psihologică inspirată din biografia matorului (apoi colonel și general) Candiano Popescu. (...) Mircea Radu Iacoban are meritul că a scris o piesă politică construită pe date psihologice despre o realitate umană credibilă și nu o evocare lozincardă și didactică cu stridențe, neconvîngătoare...” (George Genoiu — „Ateneu”, nr. 129/1977).

„Ideea mizeriei — materiale sau spirituale — în care au fost aruncați cei întorși din război a fost revelată încă în operele multor scriitori din epocă. În ciuda distanței în timp, Mircea Radu Iacoban o discută deloc detașat, din contra: într-un spirit partizan, apărind demnitatea celor ce și-au riscat viața pentru patrie și vestejind profitorii ieșiți la iveală după ce au amuțit tunurile. Fricțiunile dintre partide ce transformă amintirea faptelor de viteză în monedă pentru tranzacții politice, iar pe foștii combatanți în marionete pentru spectacole infame, oferă dramaturgului ieșean substanța unei piese de gravă rezonanță. Dacă istoria are fluxuri și refluxuri, momente de apoteoză și retracție, Reduta urmărește o asemenea etapă descendentă, de la punctul de maximă înăufare ce l-a reprezentat războiul de independență, pînă la scoaterea «istoriei fărăi pe taraba politicienilor».” (Dumitru Chirilă — „Familia”, nr. 1/1977).

Alte opinii: Natalia Stancu — „Scînteia”, 12 decembrie 1976; Valentin Silvestru — „România literară”, 16 decembrie 1976; Florin Tornea, Valeria Ducea — „Teatrul”, 1/1977; Stelian Oproiu — „Cronica”, 2/1977; Ion Cocora — „Tribuna”, 3, 20 ianuarie 1977; Ștefan Oprea — „Cronica”, 13 mai 1977; George Genoiu — „Ateneu”, 130/1977.

În volume: Romulus Diaconescu — vol. cit., p. 206; George Genoiu — „Teatrul de toate zilele”, Editura „Junimea”, Iași, 1980, p. 189.

(Continuare de la p. 17)

nerații de actori. Anca Sigartău, studentă în anul III la I.A.T.C., preia „din mers” rolul piticului Quaqueo (titulară, Luminița Gheorghiu) în spectacolul Teatrului „Bulandra” cu **Uriașii munților** de Luigi Pirandello; generoasa înzestrare naturală, bine pusă în valoare de competența îndrumare a regizoarei Cătălina Buzoianu, îngăduie acestei promițătoare debutante să facă față cu brio într-o deosebit de pretențioasă companie.

1978, 15 septembrie — **OMUL DIN BAIE** Teatrul Dramatic „Maria Filotti” din Brăila. Scenografia: Ioana și Radu Corciova. Cu: Petre Cursaru, Marilena Negru, Rodica Panu, Anton Filip, Petre Simionescu, Ana Cristi.

Piesa s-a mai jucat la Teatrul German de Stat din Timișoara.

„Autorul a avut din nou o bună intuiție a conflictului dramatic latent, apt să fie relevat scenic, a avut curajul să surprindă cu acuitate și, uneori, cu sarcasm procesul de îmburghezire a unor cadre de conducere, dar s-a oprit la enunțul problemei, fără s-o dezvoltă și fără s-o exploateze corespunzător, din punct de vedere artistic, printr-o construcție dramatică adecvată. Satura e comutată în farsă...” (Victor Parhon — „Teatrul”, 10/1978).

„Numai în aparență capricios și șutard, scriitorul e în fond un observator satiric serios și îngîndurat al compromisiurilor ce înlănțuie idealul, provocînd debusolări morale și eșuări dramatice. Reunținea amicală a două familiilor prietene, regăsirea a doi foști tovarăși e, în fapt, pînă la un punct, o incisivă retrospecție, dezvăluind la un personaj abandonul onestității odată cu ascensiunea pe scara socială, la altul tocirea sentimentului pentru iubita de odinioară”. (Valentin Silvestru — „România literară”, 28 septembrie 1978).

Alte opinii: I. Chiric — „Cronica”, 40, 6 octombrie 1978; Ildico Achimescu — „Orizont”, 15/1979.

Adriana POPESCU

...Sperăm ca modesta noastră contribuție la consemnarea actualității teatrale să reprezinte un memento și pentru organizatorii de spectacole, în obligațiile cărora intră și ținerea la zi a modificărilor în programele de sală — căci de (prea) multe ori se întimplă ca elementare informații curente să fie omise, iar foaia de distribuție să rămînă pentru spectator o șaradă...